

LO GRINHON

La Gazeta dau Vivarés d'en Naut

SOMARI

Grinhon, chançons, botanica... de novèlas de Parlarem : Gerard Betton- **Traparem lei mots** : Maria Cristina Rixte-**Joannès Dufaud** : Felipe Duclaux-**Lo Roge e lo verd** : Lo Quentin-**Enric Grand, mon grand-paire, 1871-1953** : Marcela Los Mòts **croisats de Patric** –**Esperar** : Maria Cristina Rixte-**Un escrivan, un liure, Marcela Delpastre. Las vias priondas de la memòria. (2)** : Patric Cròs-**Per se galar un pauc. E se galar encara. Devinalha, proverbis dau monde e de sa-son, proverbaicós, solucion mòts croisats e devinalha** : P. Cròs e G. Betton

E bonas Chalendas, bonas festas, que 2020 vos aduse lo melhor

Grinhon, chançons, botanica... de novèlas de Parlarem

Un Conselh d'Administracion de Parlarem se reüniguèt lo 17 d'octòbre de 2019. Se parlèt per començar dau **Grinhon**. Ne'n mandem 125 exemplaris per una bona centena d'abonats. Los autres son mandats a gratis a las bibliotècas, de la vila e daus environs, e mai a las archivas dau departament d'Ardecha e au CIRDOC (lo centre internacionau de rechercha e de documentacion per l'occitan) qu'es installat a Béziers. Daube las pajas en color e l'aumentacion dau nombre de pajas, dempuei lo numèro 100, lo Grinhon, costa mai char e quò fai mau a las finanças. Mas coma siem pas coma lo governament... e que volem pas d'aumentacion de las cotisacions farem d'economias e, per exemple, botarem un pauc mens de pajas en color, coma dins aqueste numèro. Au Grinhon n'i a mai que prenon la retira (pas paiaa !), lo Gui a arrestat los mots croisats, Luceta las recetas de cuisina, los merceiem franc per tot ce qu'an fait, e de biais ! Mas chau avançar totjorn e faire viure nòstra revua. Patric Cròs a bien vougut s'essaiar aus mots croisats e anètz veire coma se'n sòrt franc bien dins aqueste numèro. Per las recetas, sará defecile de remplaçar Luceta Rochier, mas benlèu quauqu'un(a) se li botará. L'apele es lançat ! D'autres idèias son en chamin, la principala es de melhorar la collaboracion entre lo Grinhon e Bartavel.com, trabalhar un pauc melh daube internet. Savètz que dejà poiètz trovar tota la colleccion daus Grinhon sus Bartavel (de 1989 a 2017)

LO GRINHON
es la revua de l'associacion occitana
PARLAREM EN VIVARÈS
D'ès Anonai.

Es mandaa a tots los aderents.

Per la recèure, mandar
12 € per una persona
15€ per un coble a :

LO GRINHON (G. Betton)
La petita Comba
27 rua Marcel Bruyère
07100 ANONAI

Faire lo chec a l'ordre de
PARLAREM EN VIVARÈS.

Los abonaments partan dau n° de Pri-
ma e s'achaban daube lo n° d'Ivèrn.

Per retrovar lo Grinhon
e Parlarem sus internet :
BARTAVEL
(<http://www.bartavel.com/>)

Zone de travail Béziers-Pépieux-Monts-Lès-Bains
CIRDOC - 10 rue des Carrières - 34500 Béziers

Felipe Duclaux, qu'es mai vicepresident de **MATP** (Memoara d'Ardecha e Temps Present) nos expliquèt que la darrèira publicacion de d'aquest'an (4 caièrs l'an) sará consacraa a las « Plantas aromaticas e medicinalas » e que se li trovariá lo *darrèir article de Joannès Dufaud*. Una presentacion d'aqueste caièr sariá feita per la prima ès Anonai (benlèu mai La Lovesc e Rochapaura), l'ocasion, en collaboracion daube Parlarem en Vivarès de faire omatge a nòstre Joannès. Vos bailarem las informacions quora serà temps.

Dins aqueste numèro 103, encara dos tesmonhatges sus J. Dufaud que nos venon de Quentin Garnier e Felipe Duclaux.

L'idèia de las plantas faguèt son chamin e lo CA decidèt que la **jornaa occitana** de 2020 seriá sus lo tema de la « botanica occitana ». Qu'es lo moment de revisar vòstre vocabulari sus las plantas, las erbas, e mai las recetas que co-neissètz.

Se parlèt encara de la **chançon occitana**. Una idèia d'estagi chançon sus una fin de setmana (dissande e diumenja) daube un intervenent provençau fuguèt examinaa, mas pas retenguá per lo moment. Organizacion... e sustot pretz, crenta qu'a-quò coste char.

L'idèia de trabalhar las chançons fuguèt pas aban-

Los mots de Maria-Cristina

Dins Lo Grinhon n° 102, avem parlat de Maria-Cristina Coste-Rixte que nos quitèt aquest estiu. Disiem qu'escrivíá de poèmas. Eüra es temps de legir sos mots que se mesclan d'anglés mai de francés.

Traparem lei mots

Nous trouverons les mots

Traparem lei mots au trefond de nòstr'estre	<i>Nous trouverons les mots au plus profond de nous</i>
Per escupir nòstr'Òc a la fàcia dau mond	<i>Pour cracher notre Oc à la face du monde</i>
Avans de se quesar	<i>Avant de se taire</i>
Lo temps !	<i>Le temps !</i>
Es lo temps per lo dire que manca	<i>C'est le temps pour le dire qui manque</i>
Qu'escapa	<i>Qui échappe</i>
Que nos faudrà raubar	<i>Qu'il nous faudra voler</i>
Un jet de plume au désespoir du miroir	<i>Un jet de plume...</i>
m'a dit qu'il le fallait	
trop nous monte à la gorge	
Let's voice the words in a forgotten tongue	<i>Laissons parler les mots d'une langue interdite</i>
Une langue maudite	
Pour des mots oubliés	
Il faudra les traquer chaque jour	
Au détour du sommeil	
Dans les méandres de la veille	
Du panier au cahier	
Du supermarché au superrêver	
Allons saisir les mots à l'épuisette de la	
feuille blanche	
Comme des papillons éphémères et fugitifs	
Traparem lei mots per ne'n vestir l'auròra	<i>Nous trouverons les mots pour en vêtir l'aurore</i>

Maria-Cristina
6/12/83 in *Pòrta d'Òc* n° 37

Reviraa M.Noalha
(Veire paja 7 un autre poema)

Suita de la paja 2

donaa. Savem lo brave trabalh que fan los chantaires dau Còr « Chantem » bien entrainats per Genevieve Largillier, mas aici, dins lo projet, s'agís juste d'aprendre simplement una chançon, paraulas e musica.

Qu'es l'Ugueta, chantaira dau grope « Rural Café » e memoara de las chançons dau país que se'n ocupará. Vòu faire, dins la simplicitat, una transmission de memoara dins un atalhier badat a tots. Un promèir rencontre d'organizacion se passèt au mes de novembre, i a encara un problema de sala.

Per achabar Marc Noalha presentèt lo projet que sèu sus la comuna de Vaudavant, projet de « violet d'interpretacion » baptisat : *Sus las piaas de Marie Mourier*, projet prompte a èsser realizat, l'inauguracion es anonçaa per avans l'estiu 2020.

Gerard Betton

Joannès Dufaud,

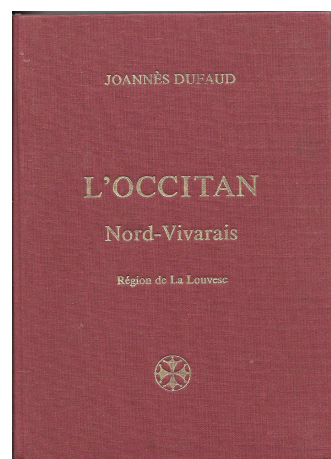
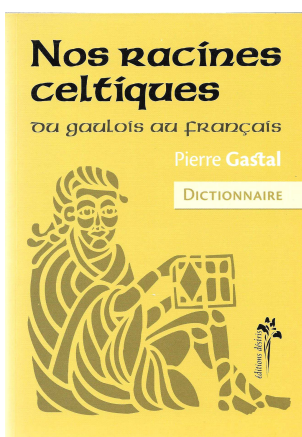
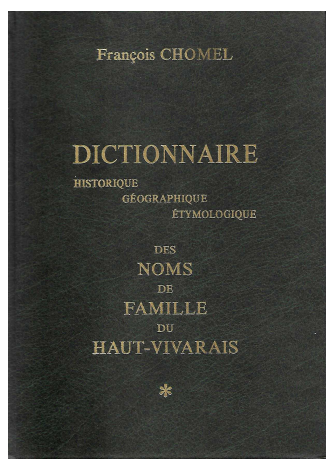
Lo promèir còp qu'ai vegut Joannès Dufaud qu'èra quand aviá organisat una veipraa onte Maurice Astier e son grope interpretàvan las chançons reculhiàs per Joannès, a l'ocasion de la sortiá de son liure *Chansons anciennes du Haut-Vivarais*, segut de tres autris en 1983, 1988 e 1989, e d'un recuelh de *300 chansons populaires d'Ardèche* regropant de chançons publiadas davans dins un sole ovratge comòde a consultar e a emmenar. Èram quauques joinis, a l'eipòca, a venir eicotar aquestas chançons. D'abituda anàvam au bale, ò ! pas franchament per dansar mas plustut per bèure de canons. Mas queste còp aviam deicidat d'auvir nòstra linga chanta. Mas aviam quand mèsme begut quauquis canons davans de venir e chantàvam tantsepè. N'ai jamai parlat d'aquò a Joannès.

Plus tard, l'avió sollicitat per dire una messa "en patois" ès Sant-Safloriá, per una fèsta. L'aviá dita volontiers. Nos siem tornat veire per de reünions de Parlarem (amassaas, ...). Amava parlar de Sant-Safloriá e de Veirinas.

Lo darrèir còp que l'ai vegut, crèio quò fuguèt au moment d'una jorna de Parlarem que li èra dediaa. M'aviá parlat d'un dictionèrè, *Nos racines celtiques, du gaulois au français* escrit per Pierre Gastal en 2013. Joannès aviá escrit la prefaça. Dins aquela prefaça dis son amor de las lingas, e surtot de l'occitan. La linga daus Galès se retrova dins los noms de luec coma vès ès mi : Chirat-Blanc, Mahun... Quelo liure fai encuei partiá de mas referenças, coma los dictionères de Joannès, *L'Occitan Nord-Vivarois, région de Lalouvèsc* (1986), et *Dictionnaire Français – Nord-Occitan, Nord du Vivarais et du Velay* (1998), tant coma lo liure de François Chomel, *Dictionnaire historique, géographique, étymologique des noms de famille du Haut-Vivarais* (1992).

Joannès, èra lo "chantre" de la ruralitat de nòstre Vivarés d'ennaut, daube sas chançons, sa linga, sa flòra, nos mancarès, nos mancas dejà !

Felipe Duclaux

LO ROGE E LO VERD

Lalouvesc, juillet 1993.

Entre les vieilles maisons, figées dans une époque désormais révolue, je marche accompagné de mes grands-parents. Je n'ai pas encore quatre ans mais je me souviens des voix, des discussions, de ce sentiment étrange d'évoluer à travers les vestiges d'une époque lointaine, dont la disparition ne fait plus aucun doute. Dans l'élocution de mes grand-pères et grand-mères, des mots, des expressions que je comprends, mais que je n'entends que chez eux : les « *mirous* » qui font la sieste au soleil, les « *fenétrous* » des bâtisses qui laissent entrevoir les intérieurs où l'on prépare « *les caillettes* » et « *les criques de trifolles* », les « *parpaillons* » qui volent, encore nombreux dans la douceur du soir ; alors que dans le ciel l'on aperçoit les premières « *ratapanâs* », nous nous apprêtons à « *souper* » des saucisses de « *cayons* » grillées sur le feu allumé grâce aux « *babets* », avant de déguster les premières « *grunes* » de raisin de la saison. On mange, on rit, on raconte ses histoires. Mes grands-parents parlent de leur monde paysan, de l'usine, de la simplicité et de la rudesse de leur vie d'avant, ils racontent ce *patois* qu'ils ne parlent plus, ou ne veulent plus parler, puisque seuls ceux qui n'ont pas voulu changer le parlent encore. En cette soirée de juillet 1993, une chose semble certaine : nous ne parlerons plus jamais le patois de nos ancêtres paysans.

L'Alauvesc, julhet de 2019.

Per profiter d'un pauc de freschor dins la tafor de l'estiu, avem montat lo grand vès l'Alauvesc. Coma 26 ans fai, marchem tranquilament entre las charreiras, quasi voidas, dau vilatge. A sas istoaras que me tòrna contar, una veiaa a chamjat : entre-temps ai apris la rota qu'escrivíá, i a un dimi sègle, Robert Lafont : « *Aucune culture, où la mienne n'est pas, ne me suffit. Vous m'avez mis hors la loi, hors du royaume. Il me faut apprendre la grande route sauvage où l'on se reconquiert.* » E questa rota es encara mai sauvatja lheura, a quasi desapareissuá. Es estaa remplaçaa per la l'auto-rota granda que davala dreit dau nòrd, destrusant nòstres espacis indigènas. Per la tornar trovar me sió equipat, coma un peleren : per chauçuras, un liure roge e per baston, un liure verd, òvras de Johannès Dufaud. Chasque pas sur la rota es la reapropriacion d'un tròç de mon passat, son los mieus sovenirs d'enfança que se tòrnan bastir, esclairats d'una vision novèla : lo calabèt susnomat « *Les Trablous* » tòrna venir *l'estrablon* e sacam dedins, per son *fenestron*, *los babèls* per los fuòcs d'ivèrn, « *les caillettes, les trifoles, les criques, les grunes* » an reprisas las lhors formas originalas de *calhetas, trifòlas, cricas e grunas*, « *le Titou* » de ma grand èra efectivament son petit chin, *las ratapanaas* de « *chauve-souris* » mejournalas, e lo *caion*, lo *miron* e *los parpalhons* se'n son tornats a la lhor plaça legitima dins lo bestiari occitan. En questo fin de julhet de 2019, passo un pauc de temps daube lo mieu grand que lheura m'acompanha sur ma rota e lo paire Dufaud se'n es anat. Sens ielo, aurai pas jamai pogut tant aprendre e faire viure la lenga que croçèt ma familha. Grand promeir, pausèt las boinas de la rota sauvatja dau Naut- Vivarés per que poguèssem trovar la font. E la faire tirar...

Lo Quentin

1 Robert Lafont (1923-2009) : lingüista, istorian e escrivan occitanista d'expression occitana e francesa.

Enric Grand, mon grand-paire, 1871-1953

En 1914 quand la guèrra esclatèt mon grand paire aviá quarante tres ans. Demorava ès Arnaubec prèss dau Borg Argental daube sa femna Marie. Avián treis enfants : Paulina, quinze ans, Enric dètz ans e Sòfi (ma maire) aviá seis ans. Aviá mai recatat son vielh paire qu'èra malaute.

Quand la guèrra esclatèt, mon grand paire filèt pas. Au conseil de revision èra estat ajornat e l'an d'après le botèron dins lo servici auxiliar ; mas en 1915 fuguèt apelat a la guèrra dau 30 març au 30 setembre. Coma sa femna èra malaute, fuguèt raprochat de vès èlo, le mandèron ès Lion trabalhar dins una fabrica d'armament.

Mon grand paire venguèt en permission avans Chalendas. Ma grand maire èra encara melh malaute, brojava, èra esnoiaa per çò que avián elevat un caion e èra prompte a tuar. Diguèt a mon grand paire :

- Quora anem tuar quau caion ? Los òmes son tots a la guèrra, i a dengun per caionar.

Per la consolar mon grand paire i diguèt :

- Te'n fas pas, Marie, ti me mandarés una despacha en disent que sias malaute, me bailaràn dos o tres jorns, vendrai e tuarem lo caion.

Tòrna filar ès Lion.

Chalendas arrivan. La petita Sòfi botèt sos esclòps au pé de la chaminèia avans de s'anar jaire. Apeitava que lo petit Jésus i aduse de papilhòtas e d'iranjias. Mas lo jorn de Chalendas, quand Sòfi se levèt, qu'èra tot revirat dins la maison, e gis d'esclòps davant la chaminèia. Los trovèt aranda, sos lo cuchon de boès, sens ren dedins. Plorèt totas las larmas de sos elhs ! (Las veisinas èran venguás per sonhar la maire, èra melh malaute, aviàn ativat lo fuòc, qu'èra per quò que lo petit Jésus èra pas passat).

Après lo jorn de l'an, ma grand maire anava bien mau e mon grand paire recèpu-guet una despacha que disiá : *Femme gravement malade*. Pensèt que quò èra per tuar lo caion.

Quand arrivèt ès ilo ma grand maire èra mòrta, qu'èra lo 6 de janvier.

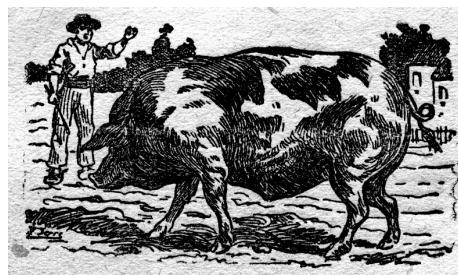
Après l'enterrament, chaliá que tòrne ès Lion. Poviá pas abandonar sa familha. Que faire ?

Daube son fraire Loís, atalèron las vachas a la charreta, i botèron las cojas, los abits, lo grand paire, la petita Sòfi e lo caion, èra totjorn en viá. Los autres seguèran darrèir daube las doas chiauras. Tot quò se'n anèt a l'Alhier vès l'oncle Loís e la tanta Rosina (ilís avián treis enfants).

Restèran aquí josca que mon grand paire fuguesse demobilizat. Quand mon grand paire escriviá a son fraire, disiá :

- Sonha bien ma familha, te'n saurai grat plus tard.

Plus tard, quand Sòfi nos parlava de sas tristas Chalendas, sa maire mòrta, son paire a la guèrra, aviá encara las larmas aus elhs.

Marcela P.R.
(Lo 20 10 2019)

Los Mòts croisats de Patric

Veiquià una veiaa de « Mòts croisats ». D'assurat qu'es pas a la nautor de quelis dau Gui que ne'n faguèt per lo Grinhon d'ans de temps. Ai vegut la difficultat de zò faire. Respect lo Gui !

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1									
2									
3									
4									
5									
6									

1. Prètz Nobel de literatura	A. A paur dau miron
2. Costa Rica	B. Gallium
3. Se minja a Niça	C. Morcèl
4. Vin de Gasconha	D. Pèja sos la ruscha _ Sus l'autò d'Erdogan
5. De fonts l'estiu	E. Lo caion ne'n a paur
6. Jurar_ Atlantida de Bretanha	F. Arrenjar
	G. Flor daus reis de França
	H. Sus las autòs daus Soïsses
	I. Se ditz que poian viure dins lo fuèc

Solucion paja 11

Esperar

Aquí Maria Cristina mescla occitan, anglés, francés per aprochar lo sens doble dau mot occitan « esperar ».

Esperar, to wait, to hope ?

Espoir, attente ?

Aquèla sèt de quicòm mai

Mai pur que d'aiga linda

Mai frèsc que de sorgas vivas

Mai prigond que la mar

Mai fòrt que l'aigardent

Why is this veil so thick

That hides our fate from us ?

Lo temps de la vertat

E nòstreis uèlhs tampats

Se dubriràn

Au matin de la comprenença

Esperar, attendre, espérer ?

Espoir, attente ?

Cette soif d'autre chose

Plus pur qu'eau limpide

Plus frais que sources vives

Plus profond que la mer

Plus fort que l'eau-de-vie

Pourquoi ce voile épais

Qui nous cache notre destin ?

Le temps de la vérité

Et nos yeux fermés

S'ouvriront

Au matin de l'intelligence

MC Rixte 27/12/82

in Pòrta d'Òc n° 36, décembre 84

Reviraa M.Noalha

Un escrivan, un liure

per Patric Cròs

Anem continuar de legir Marcela Delpastre (Edicion 1996 de la colleccion « Racontes » de « L'ostal del libre »).

Marcela Delpastre. Las vias priondas de la memòria. (2)

p.272

...chas nos m'ameneran getar l'aiga beneita. Remarquei res, si ne's un petit liech negre, au mieg de la chambra, que prenguei per un breç. Parlei d'aqueu petit liech, pus tard, a chas nos, mas fasian coma si avian pas compres, e ieu, tot de còp, compreguei que volian pas me parlar de la caissa. Coma si m'avian fotut un mochat. Disseï res pus. Creiguei me voidar de mon sang, e d'abòrd après mas jautas m'esflambetavan e ma testa me bulhissia. Oblidei pas per aquò, d'en contrari.

Sabe pas mai si quo era per se, o per ela, quand passet la veitura qu'anava cerchar lo còrs, m'amusave en la charriera. Fasia solelh. Me's 'vis qu'avia pluegut. Aitau rencontrèi la mòrt, sens la veire, per lo primier còp.

·
Promeira rencontre de la petita filha daube la mòrt e la petita filha, sens zò comprendre, vòu èstre a la plaça dau mòrt.

Coma se fai que dengun lhi diguèsse pas çò qu'era lo chancèl en l'adusant getar l'aiga beneita ? Quò auriá empachat lo troble de l'enfant.

L'abséncia de paraula dins la familha sus de subjècts pregonds, coma sovent dins las familhas, sustot autrecòps, a benlèu embarrat Marcela dins un monde de mauvès creire.

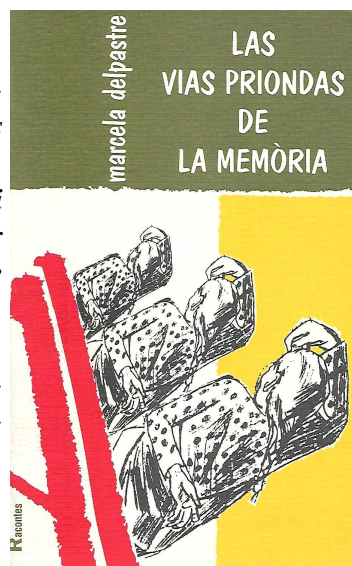
Una suposicion : e si questo malurós moment èra a la debuta dau creire de Marcela sus la mòrt ? Que iela èra dau latz daus mòrts, e après l'episòdi daus lapins, que si amava quauqu'un quò poria lo tuar.

p.361

Un còp de mai, era dins mon liech –lo liech de mos pairs e lo meu - era coijada e me disia que quo era aitau, la mòrt, esser estendut, pensar ad ares, e res trobar dins sa memòria, se sovenir de res. Aguei-ieu paur ? Se pòt. Que, non ! Non! Podia pas morir. Non ! Me tendrian per la man, l'autres, me tendrian per los braç, me'n laissarian pas 'nar ! Si quauqu'un es per morir, i a mas de pas voler, de li tener la man, lo braç, e de lo mantener, aitau, de tota sa volontat.

E n'era segura, que degun pòt morir, degun, sens que quauqu'un ne sià de consent. Que, non, si vòles pas que se'n ane l'autre, e si degun zo vòl, morira pas. Non morirai pas, ieu, sens que degun zo vuelhe.

Veiquià aici una definicion de la mòrt: pas pensar, se sovenir de res. La mòrt es veguá coma una abséncia de consciéncia. E davant quello voide angoissós, que pòt bailar la paur, la petita filha trova un remèdi: los autris, quelis que l'aman, pòion empachar sa mòrt, simplament en zò volent.

Fau remarcar qu'avem aici lo contrari de çò que pensa la Marcela per iela (p. 243): l'amor daus autris per iela poian l'empachar de morir mas l'amor de iela per los autris pòt los tuar.

Pensave aïtau, ieu; sens tròp zo creire, zo ai totjorn pensat. Eran qui, l'autres. Los 'visave. Mon pair, ma mair. La Mairina. L'autres. Lo monde. Tot aqueu monde ! Existissian. De trabalh, de paraula, de fôrça - de presència segur qu'existissian. Eran dins mon idea, o es. Mas n'eran pas solament 'na idea, un raive, 'na ombra. Eran pas dins ma testa solament. Om podia los maniar, los veire. Mai existissian quitament quand om los vesia pas, qu'eran alhors; que durmian, quand pensave a quauqua res mai, quand durmia, ieu. Existissian. E ieu ? Saber, ieu, si n'era pas 'na idea de lor testa - un voler de las mans - 'n image de fum... Saber si existissia, ieu ? Coma saber ? Si 'navan pas m'oblidar ? Que si m'oblidavan, beleu me perdria coma un fum, demoraria res de ieu, pas lo quite sovenir d'un fum - pas mai que si avia pas existit. Mas saber si existissia ? Coma saber ? E n'esser segura...

Avem aici la seguida de la pensaa: la mòrt es abséncia de consciéncia e donc los autris son vius perque pensem a ielis, son dins nòstra consciéncia, amai los poiem veire e tochar. La question d'après inversa l'idèia: e si n'erem mas una pensaa dins la consciéncia daus autris?

Nostra viá seriá pas mai qu'una illusion. Quò qu'es franc una pensaa bodista!

Trovem coma totura lo doble liam: de se-mesme vèrs los autris e daus autris vèrs se-mesme.

Se poiem demandar si quelas pensaas son bien quelas de la petita filha, pausaas, organizaas e ditas per la petita filha, o si qu'es la Marcela adulta que torna sentir lo sentiment de l'enfant e l'organiza e l'exprimis daube son eime d'adulta.

Beucòp pus tard, devia aver uns detz ans, me balhei de garda, un jorn, que jugave a quauqua res qu'auria pogut esser la roulette russe, si aguessa 'gut un revolver. I devia 'ver quauques temps que, sens res prononciar, dins mon idea fasia un parit. La mesa, quo era, d'un costat pas grand chausa. E de l'autre, ma vita. Que si tala chausa 'ribava, o 'ribava pas - si fasia tala chausa, o si la fasia pas - ieu me tuave. Au començament, l'enjuec devia esser d'importancia, mas ieu ganhava. Ganhava totjorn. Ne'n prenguei coma l'abitud, e jorn, compreguei que zo fasia tots pas tots moments per ares coma per quauqua res. E si perdei pas quauque parit fadard, beleu fuguei ad ares de perdre. Coma avia pariat de far sai pas que de plan malaisat, zo me chauguet far. Quo era pus per rire ! - Quo era jamai estat rire. Mas queu qui ganha... ganha. Un plaser que sadòla mai que de vin. Sai pas quau juec me faguet oblida queu...

Me sovene que n'avia trobat 'n autre, pus dangieròs, es rare. Que, mon parit coma l'avia fach sens tesmonh, me seria estat cepte totparier de lo pas tener. Perdre la facia davant ieu-mesma, quo m'auria fach despiech, segur. Mas, de despiechs, n'ai be 'gut d'autres davant ieu mai davant lo monde!... Ad aqueu mom donc, avia nòu o detz ans, avia calculat en tornar d'en classa, de me coijar sus la rota per far paur a las autòs. Tanleu que n'avia una, de lonh - que las auriatz auvidas venir de lonh, laidonc! - me coijave en travers de rota, e esperave... podetz creire qu'esperave pas que l'autò 'ribesse, d'un saut era en lo

cassis de la rota. L'autres 'visavan. Sai pas si avian paur. Disian pas res. L'autò passava, e ieu risia. Quauque mai còp, tornave far. Pas d'abòrd. Pas totjorn. Pas tots los jorns. Aitau sens rason... L'autà passava, mas, un còp, l'autòbus se'plantet e lo chauffeur m'ensultet. Tornei pas far. quo es 'na chausa, de far daus pams de nas a la vita mai a la mòrt quo ne's 'na outra de se far ensultar davant lo monde coma 'n einocent.

*E cresetz que volia morir, ieu ? Era be tròp lesta
Riscava pas de m'atrapar, l'autò ! E la mòrt era lonh !*

La petita Marcela a trovat un biais de dondar la mòrt: jogar daube iela!

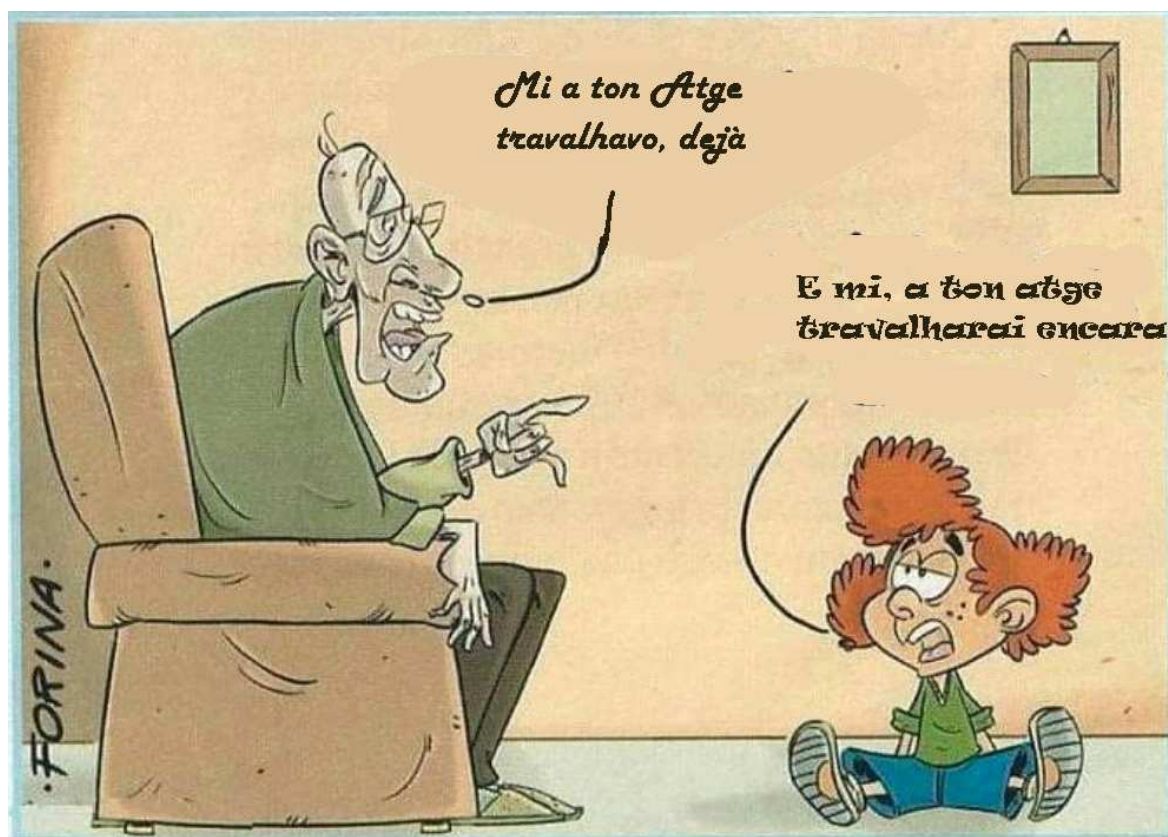
Lo jòc dau parit es pas bien meschant: mesme si la petita filha aviá perdut, se seriá d'assurat pas tuaa. Pasmens la Marcela es venguá “addict”, coma se ditz iura, a quello jòc! Mas lo jòc de l'auto, qu'es una outra veiaa. I a aici un “passatge a l'acte”: siem plus dins lo monde de la pensaa, siem sus una rota onte passan d'autòs.

Curiosament, sembla que la Marcela trove mai dangeirós lo jòc de sa “roulette russe” que lo jòc de la rota.

de seure...

Per se galar un pauc

Aquò virava sus internet, l'avem un pauc occitanizat...

E se galar encara per Patric Cròs e Gerard Betton

Devinalha :

« A mas la pel sus los òs.» Se dis d'un qu'es maigre coma un clavèl...

Mas qu'aquò es qu'a ?

« **los òs sus la pel ?** »

(respona en bas de paja)

Proverbis dau monde

« Quand lo papet montra la luna, lo simplaton avisa lo det. »

(d'après un proverbi de China.)

Proverbaicós

Veiquià dos proverbas auvits ves Refiòc e botats en veiaa d'aicós (*Haïku*)

Aiganha levaa
Un matin per lo Meijorn
Plòu davant tres jorns

Si, un jòus, Meijorn
Se lèva davant meijorn
Plòu lo mesme jorn

Proverbis de sason

Per Chalendas, daube tos parents
Per Pascas, daube ton curat.

Per Chalendas,
Si lo solelh lusís,
L'ivern quaranta jorns languís.

Si te solehes per Chalendas,
Per Pascas, brules ton chalendon

Quand Chalendas a pas de luna,
Si as tres fiàs, ven ne'n una

Solucion dau Mòts Croisats de la paja 7

1.Mistral, 2.CR, 3.Ratatolha, 4.Ubi, 5.Agotaas, 6.Sacrar_ Is
A.Murga, B.Ga, C.Tròç, D.Tiá _ TR, E.Tuaa, F.Adobar, G.Lis. H.CH, I.Tratas (Salamandres)

Devinalha responsa

l'ueu (uòu), lo cocon se amètz melh

**“ANC, DE VIVARES, NON AC CLAM,
QU’OM ESTRAINZ AGUES SET
NI FAM NI FOS COCHAZ.”**

(Jamais, du Vivarais, il n’y eut
plainte qu’un étranger
eût soif ni faim, ni qu’il
y fût tourmenté.)

Peire de Vic

